

Сумський державний університет (Україна)
Вільнюський університет (Литва)
Метропольний Університет Праги (Чехія)
Норвезький університет науки і техніки (Норвегія)
Ліванський міжнародний університет (Ліван)



Сумський
державний
університет



Norwegian University of
Science and Technology



ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 22–24 листопада 2021 року)



Сумський державний університет

УДК 336.71(477)
П78

Редакційна колегія:

Лариса ГРИЦЕНКО, д.е.н., професорка,
(головний редактор);

Ігор РЕКУНЕНКО, д.е.н., професор;

Інна ТЮТЮНИК, д.е.н., доцентка;

Олена ПАХНЕНКО, к.е.н., доцентка;

Людмила РЯБУШКА, к.е.н., доцентка.

Рекомендовано вченою радою

Сумського державного університету

(протокол № 6 від 16 грудня 2021 року)

П78 Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 22–24 листопада 2021 року) / Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 182 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи» (м. Суми, 2021 р.).

Розрахований на фахівців фінансової та банківської систем, керівників і спеціалістів підприємств усіх форм власності, науковців і студентів закладів вищої освіти.

УДК 336.71(477)

© ННІ БіЕМ СумДУ, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ	6
<i>ANNA KURSOVA, SVITLANA TARASENKO, YURIY PETRUSHENKO.</i> CURRENT STATUS OF STATE FINANCIAL CONTROL OF UKRAINE AND WAYS OF ITS IMPROVEMENT.....	6
<i>КУБАХ Т.Г.</i> УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ: ОСНОВНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ.....	9
<i>ЖУРАВКА О.С., БОСАК І.Л.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСНОВНИХ МОДЕЛЕЙ ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У СВІТІ.....	12
<i>КУБАХ Т.Г., ШЕНКАРЕНКО В.О.</i> ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	15
<i>LIUDMYLA RIABUSHKA, SVITLANA ZOLOTOVA.</i> MODERN PRACTICES OF PARTISIPATORY BUDGETS DIGITALIZATION.....	20
<i>МАКАРЕНКО М.І.</i> ГЛОБАЛЬНЕ ІНФЛЯЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ПОСТКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ.....	24
<i>КУБАХ Т.Г., ЄФІМЕНКО А.Ю.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	28
<i>ДИХА М.В., ОРЛОВ В.В., ДЗЮБА В.В.</i> ДИСБАЛАНСИ У ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МАКРОПОКАЗНИКИ КРАЇНИ.....	31
<i>ЖУРАВКА О.С., САЙКО А.А.</i> ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АГРОСТРАХУВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	36
<i>ЗАХАРКІН О.О., ЧУХНО Р.Ю., ІНШИНА Н.О.</i> СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ ТА ЇЇ ЗМІСТОВНЕ НАПОВНЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАКТИЦІ.....	39
СЕКЦІЯ 2. КОРПОРАТИВНІ ФІНАНСИ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ	43
<i>LARYSA HRYTSENKO, LILIA DERKACH.</i> THE POSIBILITY OF EBIT AND EBITDA USE IN UKRAINIAN PRACTICE OF DETERMINING THE COMPANY EFFICIENCY.....	43
<i>ЗАХАРКІН О.О., ДАРЧЕНКО К.А., ВАСИЛЕНКО А.В.</i> СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЙОГО РОЛЬ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ.....	47
<i>ДЯТЛЕНКО С.В., БУРДЕНКО І.М.</i> ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ВВЕДЕННЯ СИСТЕМИ ЗАОХОЧЕННЯ.....	51
<i>ЗАХАРКІНА Л. С., ДАРЧЕНКО К. А.</i> УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ: ПОРІВНЯННЯ СИСТЕМ КРІ ТА ОКР.....	54

<i>МИРОШНИЧЕНКО О.В., КАТОРСЬКА І.В.</i> АУТСОРСИНГ ПІДПРИЄМСТВ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	56
СЕКЦІЯ 3. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ.....	60
<i>КУБАХ Т. Г., ШАЛДА А. А.</i> ОЦІНКА КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	60
<i>Д'ЯКОНОВА І.І., СІНЯГОВСЬКИЙ Ю.В.</i> БАНКІВСЬКІ КРИЗИ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА НАСЛІДКИ.....	64
<i>ПАХНЕНКО О.М., ШАЛДА А.А.</i> PROXIMITY MARKETING В ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ.....	68
<i>АКОП'ЯН Д.Е.</i> ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА БАНКІВСЬКИЙ БІЗНЕС... ..	71
<i>ПІГУЛЬ Н. Г., ІВАНЧУК К. В.</i> АНАЛІЗ КАПІТАЛУ БАНКІВ УКРАЇНИ..	75
<i>ЛОР А. К.</i> АНАЛІЗ ДОСТАТНОСТІ КАПІТАЛУ БАНКІВ УКРАЇНИ ТА ФАКТОРІВ, ЩО ДЕТЕРМІНУВАЛИ ЙОГО РІВЕНЬ.....	79
<i>МИНЕНКО С.В., ШТЕФАН А.В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ.....	82
<i>YULIA HUMENNA, INNA TIUTIUNYK, VIKTORIYA MOSKALENKO.</i> PROBLEMS AND PROSPECTS OF BANKING SECTOR DEVELOPMENT IN UKRAINE IN THE CONDITIONS OF DIGITIZATION.....	86
<i>ЛИТВИНЕНКО Д.Е., КРИКЛІЙ О. А.</i> РОЛЬ АУТСОРСИНГУ В ЗНИЖЕННІ ОПЕРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ ЕЛЕКТРОННОГО БАНКІНГУ..	90
<i>ПАВЛЕНКО Л.Д., КОЖУШКО І.О.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ БАНКУ НА ОСНОВІ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ РИЗИК-ФАКТОРІВ.....	94
<i>КРУХМАЛЬ О.В., ПОВОЗНЮК Ю. М.</i> ФРОД-МОНІТОРИНГ ЯК НАПРЯМОК УДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНОГО МОНІТОРИНГУ В БАНКУ.....	98
<i>КУБАХ Т. Г., КОЛОМІЄЦЬ П. Ю.</i> ДЖЕРЕЛА ВАЛЮТНИХ РИЗИКІВ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМКИ ЇХ НІВЕЛЮВАННЯ.....	101
<i>МОРДАНЬ Є.Ю., ДІДЕНКО К.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ ДОХОДІВ/ ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ.....	106
<i>ДЕХТЯР Н.А., МИНЕНКО С.В., КОЛЯДА В.О.</i> ФІНАНСОВА ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ.....	110
<i>SVITLANA CHORNA.</i> ENSURING FINANCIAL SECURITY OF THE BANKING SECTOR OF UKRAINE.....	114
СЕКЦІЯ 4. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН	117
<i>НОВИКОВА Д.А., СЕРПЕНІНОВА Ю.С.</i> ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ЯК ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	117

<i>КАСПЕРОВИЧ Ю.В.</i> РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	121
<i>ЛЮТА О.В., ЧЕРНЯВСЬКА А. О.</i> УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ: ЙОГО СУТНІСТЬ, ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	125
<i>МІРОШНИЧЕНКО О.В., СЕРГІЄНКО Ю. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	130
<i>КРАВЧЕНКО О.В.</i> СТРАТЕГІЧНИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	134
<i>ЛИСЕНКО Д. В., КОТЕНКО Н. В.</i> ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТОЮ В УКРАЇНІ...	138
<i>БУРДЕНКО І.М., КОРОЛЬ А.С.</i> ВПЛИВ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ БІХЕВІОРИСТИКИ НА ОРГАНІЗАЦІЮ РОБОТИ БУХГАЛТЕРА.....	143
СЕКЦІЯ 5. СУЧАСНІ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІНАНСОВО-КРЕДИТНІЙ СИСТЕМІ.....	146
<i>КОБУШКО І. М., ГРИЦЕНКО К. Г., ГРИЦЕНКО А. К.</i> ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКУ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ДОХОДІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ОСНОВІ НЕЧІТКОЇ ЛОГІКИ.....	146
<i>NATALIYA PINUL, YEVHENII PINUL.</i> ECONOMIC SECURITY OF THE STATE IN TERMS OF DIGITALIZATION.....	151
<i>ЛСОНОВ С.В., КОЙБІЧУК В.В., КОЧЕРЕЖЧЕНКО Р.Д.</i> РЕГУЛЯТОРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ТА КІБЕРЗАХИСТУ: ПЕРЕДОВІ ДОСВІДИ.....	154
<i>СЕМЕНОГ А. Ю.</i> ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ ЦИФРОВИХ ФІНАНСІВ.....	158
<i>МУСІЯН Є. А., РЯБУШКА Л. Б.</i> СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ.....	162
СЕКЦІЯ 6. «ЗЕЛЕНІ ФІНАНСИ» В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	166
<i>ПАХНЕНКО О.М., РИБАЛЬЧЕНКО В.В.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОСТІ КРИПТОВАЛЮТ.....	166
<i>МИНЕНКО С.В., ШУБЕНКО М.В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ.....	170
<i>ЛІТВІНЕНКО А. В.</i> РОЗВИТОК «ЗЕЛЕНИХ» ФІНАНСІВ ЯК ОСНОВА ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	173
<i>ГРИЦЕНКО Л.Л., ТВЕРЕЗОВСЬКА О.І., ПАНАІТ М.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ «ЗЕЛЕНИХ» ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ.....	176
<i>ЧУМАК О.В., ГРИЦЕНКО Л.Л.</i> ЗАСТОСУВАННЯ «ЗЕЛЕНОВОГО» ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	179

ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТОЮ В УКРАЇНІ

*Лисенко Діана Вікторівна,
студентка,
Котенко Наталія Вікторівна,
к.е.н., доцентка,
Сумський державний університет, Суми*

Сьогодні в усьому глобалізованому світі спостурігаються динамічні темпи розвитку технологій, які поступово переходять у цифровий формат та супроводжуються появою нових платіжних інструментів – криптовалюти. У 2021 році Україна зайняла 4 місце по обсягу транзакцій з криптографічними активами, а у грудні 2020 року увійшла до десятки країн, що отримали найбільший заробіток від продажу біткоіну, хоча незважаючи на таке активне поширювання криптової валюти досі відсутній її об'єкт оподаткування та правовий статус в Україні до кінця не визначений.

Протягом останніх років відбуваються збільшення процесів глобалізації економіки та інтенсивного розвитку грошового ринку, який формує єдиний віртуальний економічний простір серед різних країн, держав та світу в цілому. Деякі країни запроваджують e-money (централізовані електронні гроші), які інструмент валютно-грошової системи. Цей розвиток неможливо заборонити чи зупинити, адже в сучасному світі населення стає більш мобільним, процеси глобалізації вимагають електронних грошей, тому ринок криптовалюти буде набувати все більшого використання у різних секторах економіки. Для того, щоб криптовалюта не перетворилася “з можливостей на тягар, яким можна буде скористатися тільки в межах “Крипто-Офшорів” (цифровому аналогу податкових гаваней), де обіг буде законодавчо дозволений” (Кобушко, 2017) необхідно терміново визначити її фіскальний і правовий статус.

На сьогоднішній день єдиної думки серед науковців, щодо визначення терміну «криптовалюта» немає. На думку Чучкевич Д.Ю. та Бунда О.М. криптова валюта не може бути електронними грошима, адже вона емітується в мережі і не виникає внаслідок внесення готівкових коштів на рахунок (2021). Хоча сам старт процесу майнінгу (видобування) починається з вкладення реальних коштів на рахунок, рівень, яких або зростає, або знижується. Українські дослідники Мандрик В.О. та Мороз В.П. у своїй праці розглядають криптову валюту як віртуальну валюту, що захищена криптографічними методами, а обслуговування якої забезпечується спеціальною глобальною мережею (2019). У роботі Яцик Т.В. сказано, що криптовалюта поєднує у собі активів, як грошові кошти та їх еквіваленти, фінансові інструменти, товари, нематеріальні активи, інвестиції тощо (2019).

Уряд України 8 вересня 2021 року прийняв Закон України «Про віртуальні валюти», який набуде чинності щонайменше через 6 місяців. Відповідно до закону поняття «криптовалюта» знову не визначене, натомість розглянуто поняття «віртуальний актив», яке представлено як нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав існування якого забезпечується певним програмним комплексом обміну даних. Науковці Спільник І.В. та Палюх М.С. наголошують, що криптовалюта це лише вид (тип) криптоактивів, які є загальним терміном, що стосуються більшості застосунків блокчейн технології (2019).

Отже, за 12 років існування криптовалюти вчені так і не дійшли до загального визначення терміну, а законодавство України зробило крок до легалізації віртуальних активів в Україні та створення правового режиму регулювання діяльності у сфері віртуальних активів, про результати, якого можна буде судити, коли він почне діяти.

На нашу думку, перш, ніж розглянути ситуацію податкової системи в Україні, доречно проаналізувати досвід іноземних держав, які вже розробили

ефективні норми щодо оподаткування цифрової валюти та операцій з нею (таблиця 1).

Таблиця 1. Податкове регулювання криптовалюти в зарубіжних країнах

№	Країна	Статус	Оподаткування
1	США	Майно	Ставка 15-35% , база оподаткування – прибуток, додатково сплачуються до місцевого бюджету до 10%.
2	Мальта	Актив	База оподаткування – прибуток, ставка податку 35%, обкладається ПДВ – 18%.
3	Німеччина	Приватні гроші, фінансовий інструмент	Річний прибуток від торгівлі криптовалютами залишається повністю неоподаткованим у розмірі до 600 євро за один рік. ПДФО становить від 14% до 45% залежно від отриманого прибутку податкових класів.
4	Японія	Засіб платежу	Ставка від 15 до 55%, база оподаткування – прибутки від продажу, додатково сплачується ПДВ у разі використання криптовалюти як платіжний засіб 8%.

Джерело: складено авторами на основі Рогова Н.В., 2020, Резнік О.М., Красилюк М.О., 2020

За проаналізованими даними виявлено, що криптова валюта визначена у законодавстві провідних країн світу та визнається доходом, тому повинна бути оподаткована. Незважаючи на відсутність чіткої правової бази в Україні оподаткування криптовалюти є обов'язково необхідним. На сьогоднішній день відповідно до податкової консультації №4907 від 30.11.2020 р. (Індивідуальна податкова консультація від 30.11.2020 р. № 4907/іпк/99-00-04-04-02-09) обкладанням податками криптовалюти здійснюється за ставкою 18% ПДФО й 1,5 % військового збору, дохід отриманий від операцій з криптовалютами підлягає декларуванню, але так, як її можна конвертувати та вивести через біржу, платіжні системи, онлайн-обмінників не всі будуть її офіційно декларувати, просто сплатять комісії за обмін/виведення. Ще одним негативним фактором для платників податків, які все ж таки задекларують дохід є те, що податок потрібно сплатити з отриманого доходу, а не прибутку (2021).

На нашу думку, регулювання криптовалютного ринку необхідно починати з внесення змін до Цивільного кодексу, що кодифікують всі

правовідносини, де вказати, що можна робити з криптоактивами, визначити методику обліку операцій з віртуальними грошима, однозначно визначити обов'язком кіберполіції здійснення моніторингу трансакцій фізичними та юридичними особами, що підозрюються у «відмиванні коштів» та будь-якими зловживаннями використовуючи особливості криптовалюти, внести зміни до Податкового кодексу України щодо розробки бази оподаткування, визначення ставки та порядку сплати податків.

Отже, для успішного розвитку та впровадження електронних грошей необхідна ефективна фіскальна політика держави. Для держави анонімність криптовалют є основним недоліком, уряд не може контролювати та оподатковувати її. Таким чином, на сьогоднішній день операції, пов'язані з використанням криптовалюти в Україні, поки що не можуть бути об'єктом податкових відносин, через юридичну недосконалість національного податкового законодавства, що фактично ставить їх за межами правового регулювання, а також їх анонімність.

Список використаних джерел

1. Індивідуальна податкова консультація від 30.11.2020 р. N 4907/ІПК/99-00-04-04-02-09 // Державна Податкова Служба України. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <http://bud.in.ua/zakony/44-dfsu/620-30-11-2020-n-4907-ipk-99-00-04-04-02-09-shchodo-opodatkuvannya-operatsij-z-kriptovalyuti-i-jikh-deklaruvannya>
2. Резнік О. М. Правовий статус криптовалюти як об'єкта оподаткування в Україні2 / О. М. Резнік, М. О. Красилюк. // Правові горизонти. – 2020. – №23. – С. 45–49.
3. Рогова Н. В. Трансформація політики, інструментів і технологій обліку та оподаткування в умовах цифрової економіки / Н. В. Рогова. // ФІНАНСОВИЙ ПРОСТІР. – 2020. – №2. – С. 104–113.

4. Мандрик В.О., Мороз В.П. Законодавче регулювання обігу криптовалюти в Україні, проблеми та перспективи їх розвитку. Науковий вісник НЛТУ України. 2019. Т. 29. № 4. С. 67–71.

5. Чи бути оподаткуванню криптовалюти в Україні? [Електронний ресурс] // Юридична газета online. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/chi-buti-opodatkuvannyu-kriptovalyuti-v-ukrayini.html>.

6. Чучкевич Д. Ю. Криптовалюта як новий засіб платежу та об'єкт бухгалтерського обліку / Д. Ю. Чучкевич, О. М. Бунда // Актуальні проблеми економіки, фінансів, менеджменту і права в сучасних умовах. – 2021. – С. 34–35.

7. Яцик Т. В. Поняття крипто-активів у системі фінансового обліку. Молодий вчений. Економічні науки. № 2 (66) лютий, 2019 р. С. 295- 298.

8. Кобушко І.М. Використання інформаційних технологій у фандрайзингу для соціальних проектів та стартапів / І.М. Кобушко, Н.В. Котенко, К.О. Бойко // Соціальна економіка. – 2017. – №2. – С. 56-62.